

PROJEKTA MĒRĶI

- Sagādāt ģimenēm mācības līdzekļus.
- Piesaistīt bērnus grāmatām.
- Pavairot vārdu krājumu.

SATURS

- Grāmata ap 125 lpp. un 1,000 ilustrācijas ar tikpat daudziem angļu, latviešu un dāņu valodas vārdiem. Bez vārdnīcas daļas, šai grāmatai ir arī lietošanas paraugi, kas veicina lasīšanu.
- Vārdu lietošanas paraugi zem ilustrācijām.

Projekta manuskriptu var nobeigt apmēram 6 mēnešos. Iespējama būtu kopā ar dāņiem, cerams 1974.g. pirmajā pusē.

DARBA VEICĒJAS

Baiba Vītoliņa - ATVASES vadītāja - jau izdevusi veselu rindu saistošu, vērtīgu bērnu grāmatu, starp tiem Ziemsvētki Rezgalē, Sveiki vāverīt! un Zemes atjaunotāji.

Aija Priedīte - kopā ar B. Vītoliņa veikušas pirmo tulkojumu.

Pie šī tulkojuma izvērtēšanas un uzlabošanas darbojas M. Irbe, M. Paudrupe, L. Kaugura, L. Budule un Ie. Graufelda. Galīgo labojumu iecerēts lūgt V. Rūķei-Draviņai.

Adrese: B. Vītoliņa - Sulitelmav. 18
S-161, 33 Bromma
Sweden

SAIMNIECĪBA

• daļējs atalgojums tulkotājam	\$ 800
• teksta salikums	200
• iespiešana	10,000
	<u>\$11,000</u>

Atvase nevar segt grāmatas izdošanu, jo vēl ir 40,000 kronu (ap \$9,000 U.S.) parāds par Zemes atjaunotāju izdošanu, nomaksājams 3 gadu laikā. Bez pabalsta šo grāmatu nav iespējams izdot.

No abonentiem cer ievākt \$5,000.

No LF prasa \$6,000 (resp. \$5,000) kā aizdevumu, atmaksājamu 5 gadu laikā pēc projekta realizēšanas.

D. LATVIEŠU VALODAS KURSS IESĀCĒJIEM 2 - 12 g.v. Skaņu lentēs un ilustrācijās, pēc REMI metodes

Komisijas kopvērtējums -
nepieciešamība sabiedrībai: LIELA

PAMATDOMA

Jaukto laulību skaits pieaug. Arī jaunie latviešu vecāki bieži vien vāji pārvalda mūsu valodu. Mums nav bērniem piemērotas sistemātiskas mācību grāmatas.

PROJEKTA MĒRĶIS

- Atvieglot ģimenēm, sevišķi jauktās laulībās, iemācīt minimālo latviešu valodu, lai bērns varētu aktīvi piedalīties latviešu sabiedrībā.

SATURS

- 80 lekcijas, katra 10-20 min. garumā. Pirmās 10 lekcijas par bērnu, citās saistošs stāsts par kaķi un peli. Iemāca ap 800 vārdus.
- Lekcijas raidlugas veidā, kur bērni aktīvi piedalās atkārtojot, atbildot un dziedot. Līdztekus lentai skatās ilustrācijas; ir arī lasāmgrāmata, darba burtnīca, skolotājas burtnīca.

Viela bērniem interesanta un saistoša - un noteikti palīdz apgūt valodas pamatus, ja vien vecākiem pietiek izturības.

DARBA VEICĒJI

Baiba Vītoliņa - skat. C. projekta aprakstu.

Jāpiesaista skolotāju grupa, kas REMI kursu pielāgotu latviešu valodai.
Būs vajadzīgas 3 - 4 personas, kas ierunās tekstu.

Adrese: Skat. C. projekta aprakstu.

SAIMNIECĪBA

• Lentas un burtnīcas	\$1,000
• Alga darbiniekiem	3,000
	<u>\$4,000</u>

No LF prasa \$4,000, no šīs summas \$3,000 kā neatmaksājamu piešķirumu
un \$1,000 aizdevumu atmaksājamu 3 gadu laikā.

E. ^VLATVIEŠU VĒSTURE UN LITERATŪRA KRĀSAINĀS TĒLVIJĀS (KOMIKOS)

Komisijas kopvērtējums -
nepieciešamība sabiedrībai: VIDUVEJA

PAMATDOMA

Turpināt tēlviņas izmantot, lai bērnus iesaistītu lasīšanā. Pirmais solis
veikts ar Zemes atjaunotājiem, un pieredze palīdzēs izvairīties no to
iekārtošanā pielaistām kļūdām.

PROJEKTA MĒRĶIS

- Sākot ar senvēsturi līdz mūsu dienām sniegt vēsturi un literatūru
krāsainās ilustrācijās ar saīsinātu tekstu.

SATURS

Pirmo burtnīcu varētu sagatavot gada laikā pēc pabalsta saņemšanas.

DARBU VEICĒJI

- Baiba Vītoliņa - skat. C. projektu aprakstu.
- E. Vilipsons - zīmēja vēstures ilustrācijas Zemes atjaunotājiem.
- Jāiesaista vairāki vēstures skolotāji un zīmētāji.

Adrese: Skat. C. projekta aprakstu.

SAIMNIECĪBA

Atalgojums zīmētājiem \$6,000, (resp. \$5,000), ko prasa no LF kā neatmaksājamu piešķirumu. Pārējos līdzekļus Atvase savāktu no abonentiem.

F. "NO SŪPUĻA LĪDZ SKOLASSOLAM" - Kā latviešu bērns
iemācās savu dzimto valodu pirmsskolas vecumā.

Komisijas kopvērtējums -
nepieciešamība sabiedrībai: MAZA

MĒRĶIS

- Populārzinātniskā, nespecialistiem viegli saprotamā valodā rakstīta apcere par latviešu valodas apguves procesu, sākot ar pirmo dzīvības gadu.

SATURS

- Kā veidojās pirmās skaņas, vārdi, teikumi; nozīmes uztvere; lasīt un rakstīt mācīšanās pirmsskolas vecumā.

Manuskriptu sagatavos 1974.g.; publicēs 1974./75. gadā.

DARBU VEICĒJA

Dr. Velta Rūke-Draviņa - latviešu valodas pareizrakstības vārdnīcas sastādītāja, baltu valodu katēdras vadītāja Stokholmas universitātē; valodniecisku grāmatu un zinātnisku apcerējumu autore.

Adrese: Docentbacken 3
S-104, 05 Stockholm, Sweden

SAIMNIECĪBA

- materiālu sagādei, ceļa izdevumiem, u.t.t. \$1,500
 - kvalificētas sekretāres (mašīnrakstītājas) algošanai, apmēram 2 mēnešu darbam 1,500
- \$3,000

No Zviedrijas zinātnieku fondiem nav cerību saņemt pabalstu grāmatai latviešu valodā un ar populārzinātnisku pieeju.

No LF vēlas saņemt \$3,000 kā neatmaksājamu piešķirumu.

G. "KO LIECINA LATVIJAS VIETVĀRDI"

Komisijas kopvērtējums -
nepieciešamība sabiedrībai: ĻOTI MAZA

PAMATDOMA

- "Izdarīt apvērsumu latvju pagātnes pētīšanā! Atvērt plašākas perspektīves, desmitkārtīgi paplašinot pētīšanas lauku. Tas ir ļoti nepieciešams latviskuma bāzes paplašināšanai, jo mūsu garīgie spēki izsīkst un pētījumi ar 12 g.s. apstājas gluži kā pret dzelzs sienu... Neviens pētnieks negrib "lekt it kā tumšā bezdibenī," bet ja man ir 35,000 ierakstu par baltu pagātni, apbrūņojies, gluži kā ar izpletņi, es to droši daru."....
- "Agrākie mēģinājumi - daži rakstiņi periodikā - ir tikai drusciņas no tā kolosāla materiālu un jaunu ideju straumes, kas plūdis ar maniem projektiem. Es pielietoju integrālo pētīšanas un aprakstīšanas metodi, jo atzīstu, kā jāizmanto visas pagātnes pētīšanas iespējas: rakstu liecības, archaeoloģija, toponimija, mitoloģija, etnogrāfija, u.c."

PROJEKTA MĒRĶIS

- Dot iespējas un ierosmi plašākai mūsu senvēstures pētīšanai.

SATURS

Grāmatā var iznākt ap 700 lpp., no tām ap 200 lp. priekšvārdam, ievadam, īsam geo-vēsturiskam aprakstam, līdzšinējiem Latvijas toponimijas sasniegumiem, Latvijas un dažām senajām kartēm. Te vēl ietilps avotu-literatūras uzskaitē un saīsinājumu vārdnīca. Pārējās 500 lpp. - Latvijas vietvārdu vārdnīcai.

Sacerējumā apskatīti ap 1000 raksturīgo Latvijas vietu nosaukumu, kuru izcelsme un nozīme latvju valodā vien ir grūtāk izprotama. Šie vietvārdi ir galvenā kārtā sakrālas un etniskas (cilšu) izcelsmes, vai arī pārnesti no citām baltu cilšu dzīves vietām.

Paraugs: • Abava - Ventas pieteka

- (1) latīņu "abavas" = vectēvs; (2) persu "abavam" = es biju; (3) gunžibu "aba" = tēvs, "abuva" = tēvi;
(4) turku "ab" = upe, ūdens, bet "aba" = tēvs;
(5) hakišu (Altajos) "aba" = lācis; (6) dienvidkaukaza "aba" = kalns.

DARBU VEICĒJS

Alberts Kalniņš - beidzis Latvijas universitātes tiesību zinātņu nodaļu ar mag.iuris grādu, un neklātienes ceļā studējis 11 slāvu valodas, apmēram 4 gadus Londonas universitātē, izturot 6 pārbaudījumus.

Materiālus vācis 30 gadus, lasot 40 vārdnīcas no A līdz Z; 450 zinātniskus grāmatas un 6,000 žurnālus, un izpētot 200 senas un vēlāko laiku kartes. Publicējis atsevišķus rakstus laikrakstā Latvija Amerikā, DV Mēnešrakstā, Amerikas Vēstnesī, u.c.

Adrese: 43 Woodside Ave., Torono 161, Ont.

SAIMNIECĪBA

Apmēram 500 grāmatu iespiešanai izmaksa būtu ap \$2,000, no kā pusi segtu no saviem ietaupījumiem.

No LF prasa \$1,000 par šo projektu kā neatmaksājamu piešķirumu.

H. "A GRAMMAR OF MODERN LATVIAN"

Komisijas kopvērtējums -
nepieciešamība sabiedrībai: ĻOTI LIELA

PAMATDOMA

1. Baltu valodas ir starp vecākām Indo-eiropiešu grupā, un tām ir liela nozīme lingvistikas vēsturē. Līdz šim, zināšanas par baltu valodām bijušas grūti pieejamas sveštautiešu lingvistiem. Šī grāmata, rakstīta starptautiskā valodā, noderētu filologiem, kas meklē zināšanas par latviešu valodu.
2. Latviešiem trindā trūkst standarta references gramatikas. Šī grāmata nav domāta galvenokārt kā references grāmata, tomēr tā ir pietiekami sīki izstrādāta un sistemātiska, lai kalpotu šai vajadzībai. Tā ir arī plašāka nekā citas gramatikas, kas izdotas ārpus Latvijas.
3. Pieaugot jaukto laulību skaitam, bērni bieži vien vairs mājās nemācās latviski runāt. Tādēļ jādomā par to, kā mācīt latviešu valodu angļiski runājošiem cilvēkiem, un jāizdod attiecīga mācību grāmata.

PROJEKTA MĒRĶIS

- Sastādīt pilnīgu latviešu valodas kursu angļu valodā, kas noderētu gan sveštautiešiem, gan jaunākiem latviešiem, kam valodas prasme ir trūcīga. Šai grāmatā ietilps arī references elementi.

PROJEKTA SATURS

Ap 800 lappuses:

1. Latviešu valodas fonētikas apskats
 2. Pilnīgs morfoloģisks apraksts
 3. Sintakses un struktūras apraksts
 4. Plaša leksika: apm. 5,000 vārdu
 5. Ļoti daudz vingrinājumu, un prāvs skaits izvilkumu no latviešu literatūras.
- Grāmata izskaidrota ļoti īsās nodaļās; katra nodaļa apskata minimālo likumu skaitu. Būs apmēram 250 nodaļu, salīdzinājumā ar 20-40 citās grāmatās. Šī pieeja atvieglinās grāmatas lietošanu, kurpretī agrāk izdotās grūti lietojamas kā mācību līdzekļi, jo tās savieno garas lekcijas ar ļoti maz vingrinājumiem.

- Grāmatas saturs ticis pārbaudīts ar atsevišķām studentu grupām, un mainīts saskaņā ar to sekmēm.
- Šī ir jauna veida pieeja gramatikai, tādēļ grāmata būs vērtīgs devums latviešu lingvistikai.

DARBA VEICĒJI

Dr. Trevor Fennell - franču valodas un vispārējās lingvistikas profesors Flindersa universitātē Austrālijā; vada kursus arī latviešu valodā kopš 1968. gada. Atbildīgs galvenokārt par gramatikas aprakstiem un grāmatas iekārtojumu.

Henriks Gelsens, MA - bibliotekārs Adelaides universitātē, un vācu literatūras specialists; atbildīgs galvenokārt par vingrinājumiem un tulkojumiem.

T. Fennell - Publikācijas par latviešu valodu:

"Latviešu gramatika un cittautu skolnieks: tradicionālā apraksta piemērotība" : Archīvs VIII (1968) 113-126.

"A Phonological Derivation of the forms of Definite Adjectives, Reflexive Nouns and Reflexive Verbs in Latvian" : Linguistics 69, (May 1971) 24-32.

"Open and Closed e in Latvian: a synchronic approach" : Donum Balticum, ed. V. Rūke-Draviņa (Stokholma, 1970) 119-123.

un citi.

Adrese: Dr. Trevor G. Fennell, Flinders University of South Australia, Bedford Park, S. Australia 5042

SAIMNIECĪBA

Parakstīts kontrakts grāmatas izdošanai ar starptautiski pazīstamo Mouton izdevēju Hāgā - sērijā "Slavistic Printings & Reprintings" - kam jāmaksā \$6,000 subsīdija. Šo summu uzņēmies savākt ALA; līdz šim dotas sekojošās garantijas: Latv. Apv. Austrālijā un Jaunzelandē - \$1,000; Pasaules Brīv. Latv. Apv. - \$500; Flindersa universitāte - \$500; Ziemeļamerikas Latv. Kultūras Fonds - \$1,000.

No LF prasa \$1,000 kā neatmaksājamu piešķirumu.